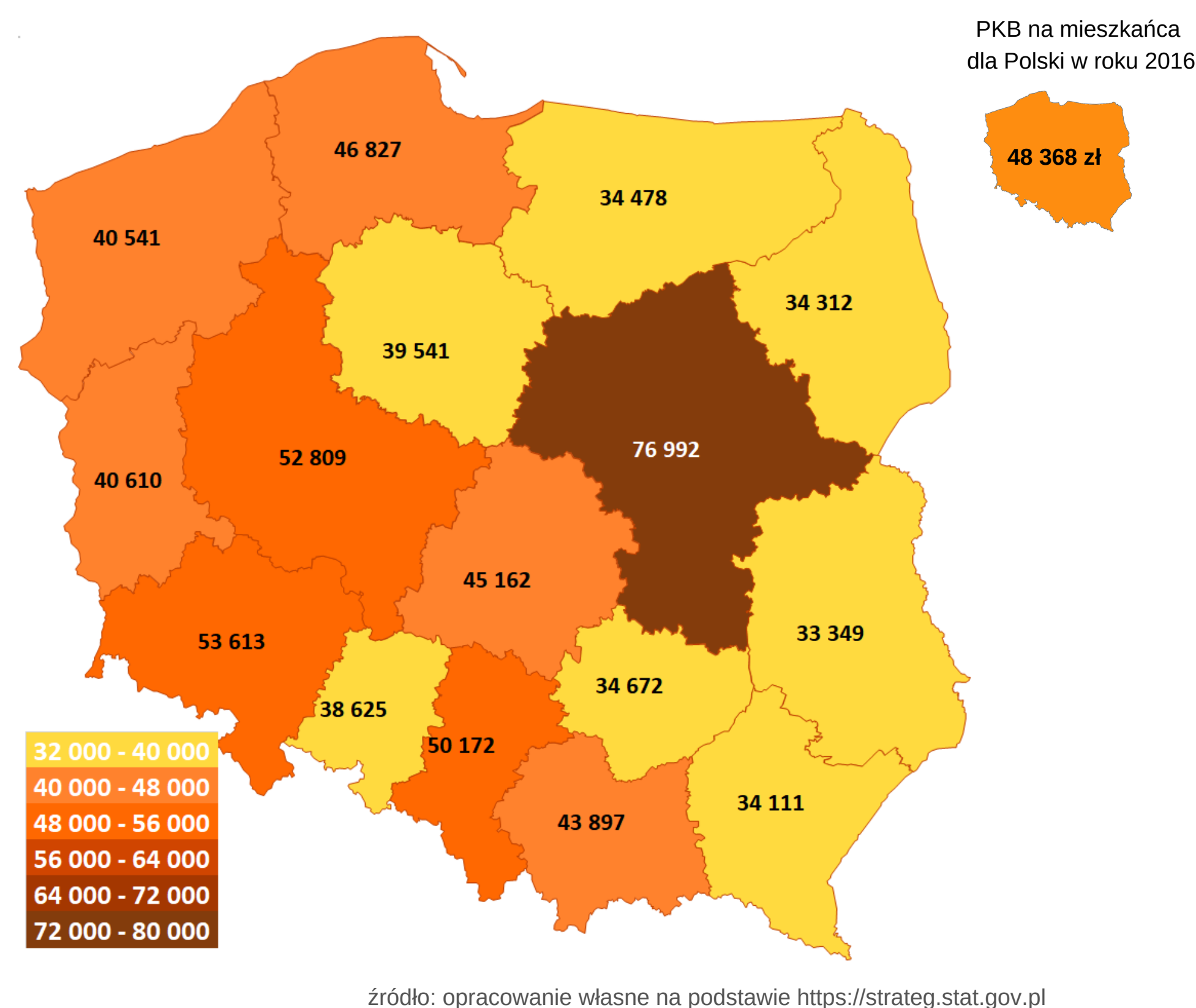

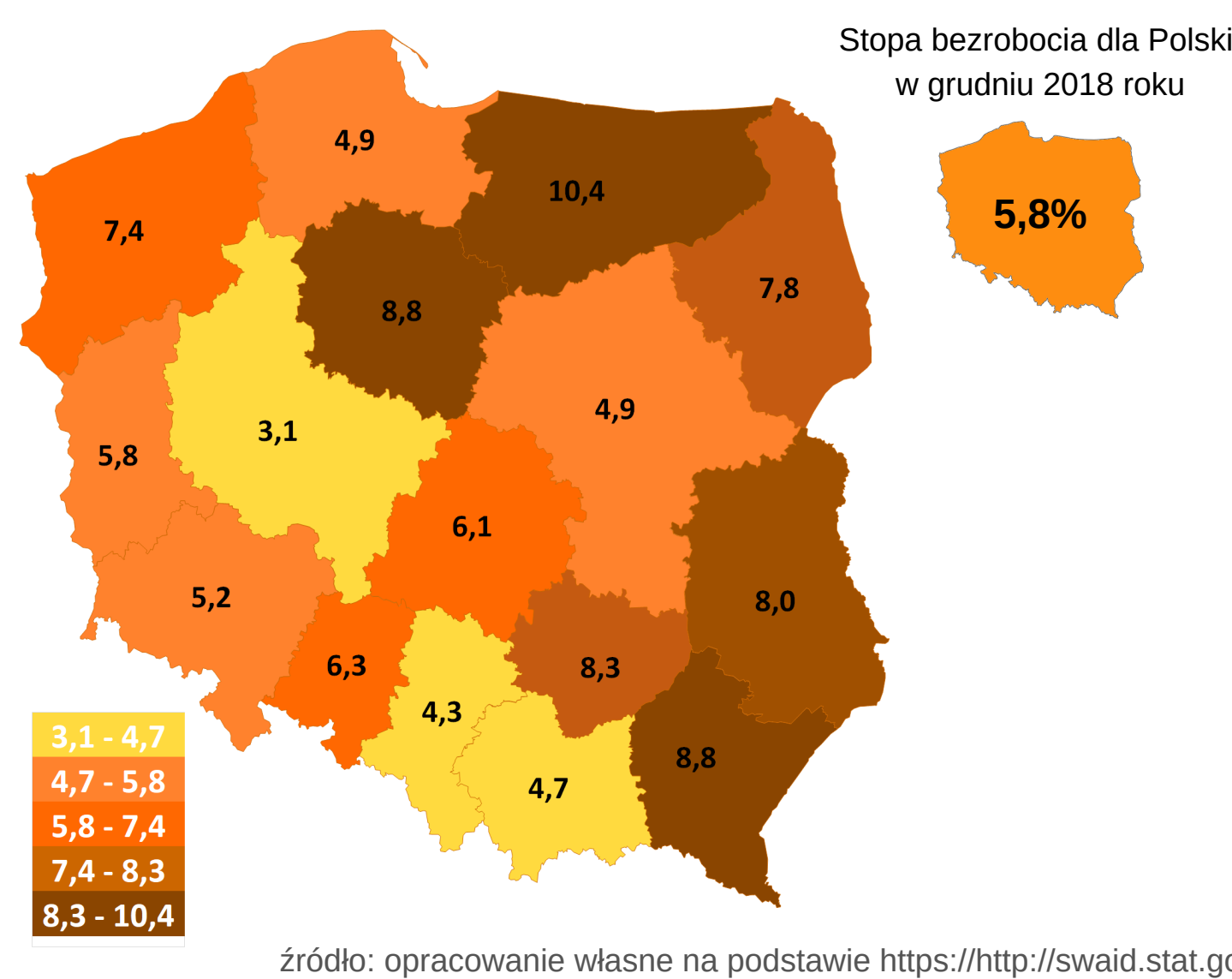
SYTUACJA GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA A BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH I POZIOM ZAGROŻENIA UBÓSTWEM MIESZKAŃCÓW

WSKAŹNIK PKB NA MIESZKAŃCA W ROKU 2016 W ZŁOTYCH

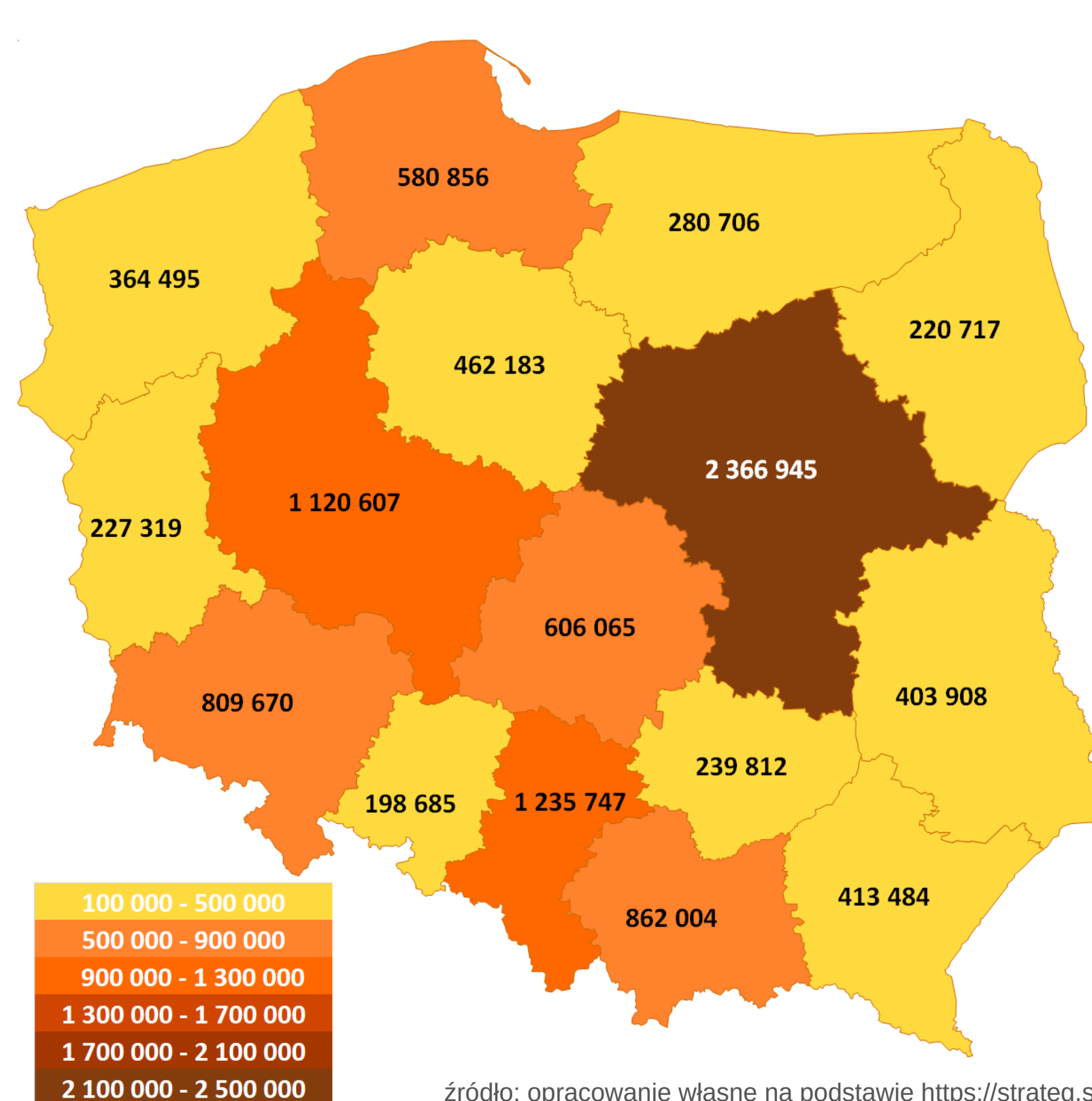
Najwyższą wartość PKB per capita w 2016 roku zanotowano w województwie mazowieckim (76 922 zł). Stanowiła ona 159,18% wartości PKB per capita w skali kraju. Drugie miejsce zajęło województwo dolnośląskie (53 613 zł i 110,84% przeciętnej dla kraju). Wyższy, niż przeciętny dla całego kraju, poziom PKB per capita w 2016 roku odnotowano także w województwach: wielkopolskim (109,18%) oraz śląskim (115,69%). Wielkopolski poziom PKB per capita w 2016 roku wyniósł 52 809 zł i był wyższy o 0,68 p.p. w stosunku do roku 2015. Najniższy poziom PKB per capita w roku 2016 utrzymywał się w województwach: świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim, podkarpackim i lubelskim, które pozostaje jedynym województwem z PKB per capita poniżej 70% krajowego.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W GRUDNIU 2018

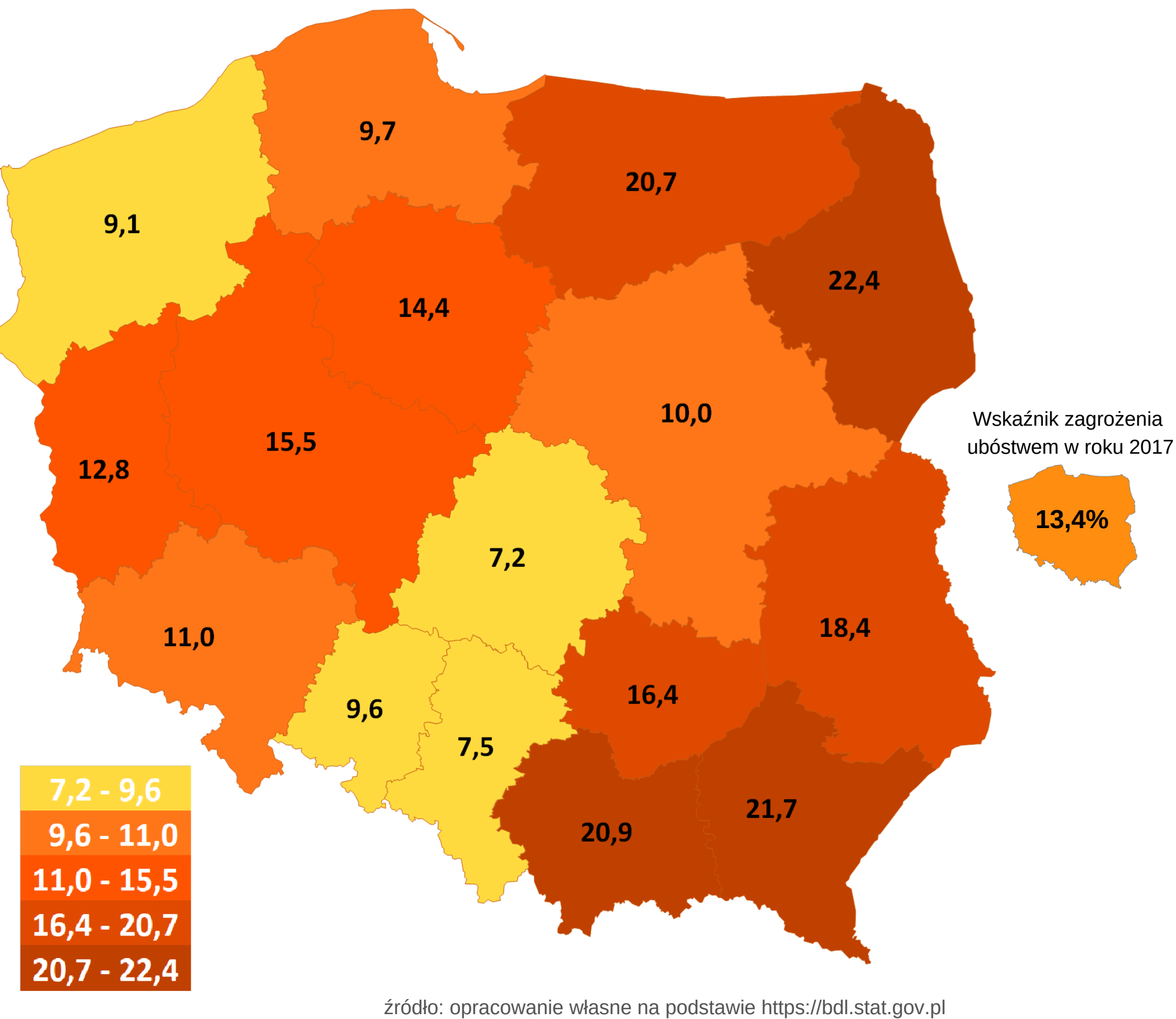
Stopa bezrobocia odzwierciedla odsetek osób w wieku produkcyjnym, które nie pracują, ale są gotowe do podjęcia zatrudnienia i zarejestrowały się w urzędzie pracy. Wysoki wskaźnik bezrobocia ma wpływ na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. Województwo wielkopolskie charakteryzuje się najniższym od wielu lat wskaźnikiem bezrobocia - w grudniu 2018 roku wynosił on zaledwie 3,1%. Zauważyć można również dodatnią korelację między poziomem bezrobocia a wielkością PKB w poszczególnych województwach.

LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH W ROKU 2017

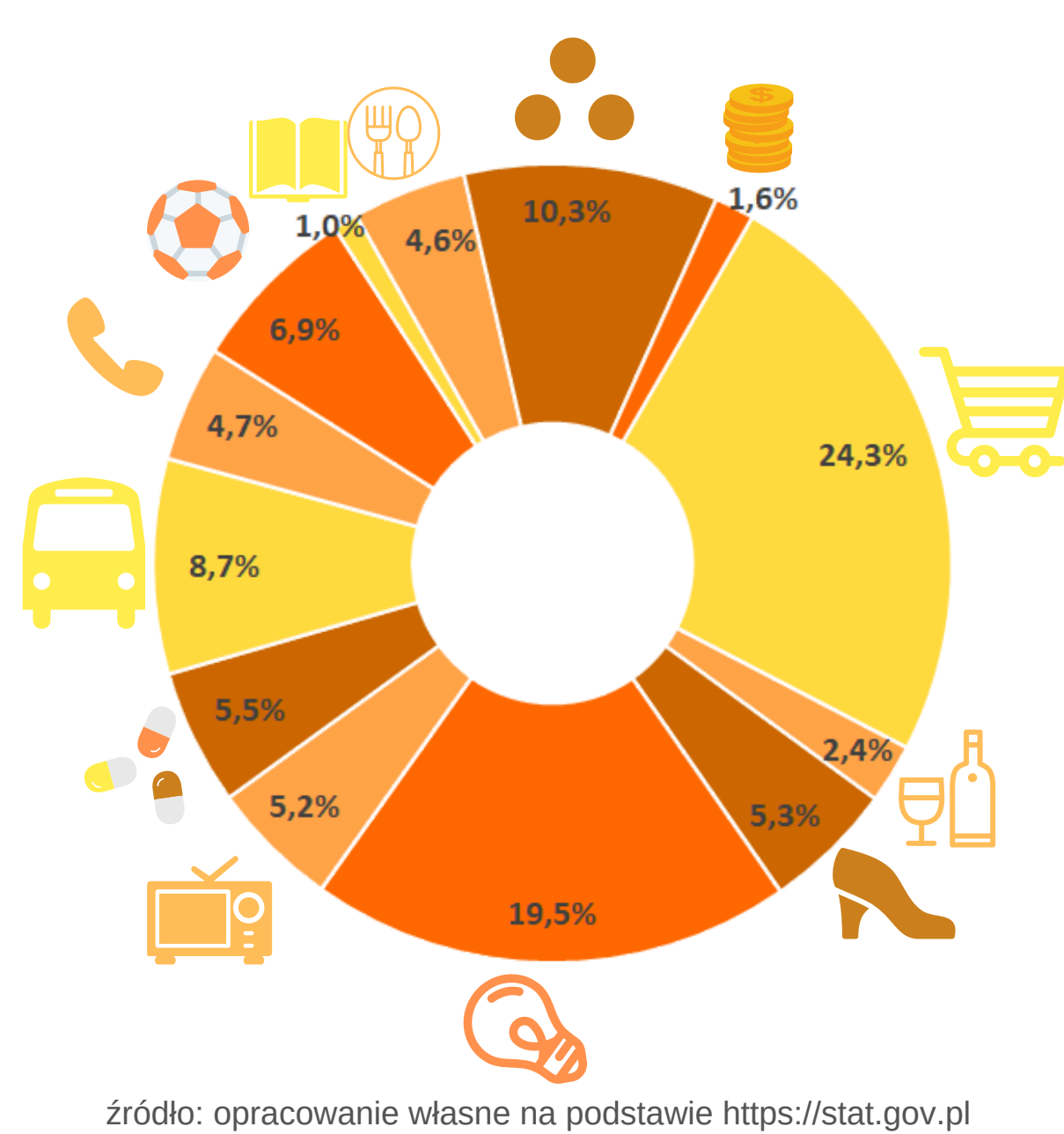
Największą grupę pracujących w roku 2017 odnotowano dla województwa mazowieckiego - Warszawa była zaś głównym miastem zatrudnienia. Dużym potencjałem charakteryzowały się również województwa: wielkopolskie i śląskie - w każdym z nich pracowało ponad milion osób. Województwa, w których odnotowywano najniższą liczbę pracujących, to przede wszystkim: warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, lubuskie, podlaskie i opolskie. Na wielkość zatrudnienia ma wpływ powierzchnia województw, ich stopień urbanizacji, ukształtowanie terenu, lokalizacja i wiele innych czynników. Zgodnie z danymi BAEL, wśród pracujących w Polsce w roku 2017 dominowali zatrudnieni w sektorze usługowym - stanowili oni 58,1% wszystkich zatrudnionych. W sektorze przemysłowym pracowało 31,7% a w sektorze rolniczym 10,2% zatrudnionych.

WSKAŹNIK ZAGROŻENIA UBÓSTWEM RELATYWNYM W ROKU 2017

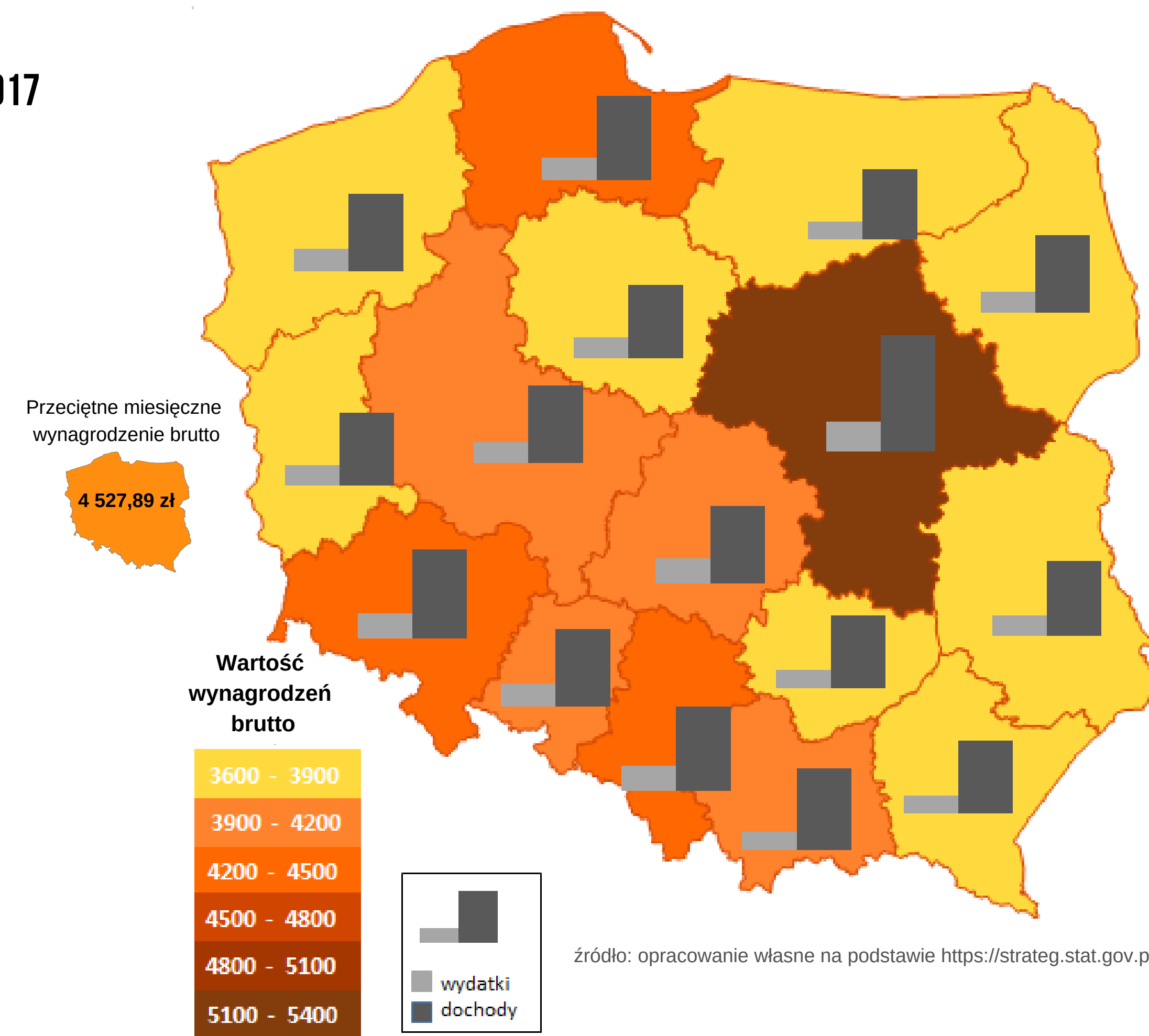
Najwyższy wskaźnik ubóstwa relatywnego zanotowano w województwach: podlaskim, podkarpackim, małopolskim i warmińsko-mazurskim - kształtował się on na poziomie 20% lub wyższym. W całej Polsce ubóstwo relatywne oscylowało w granicach 7,2% - 22,4%. Wielkopolska ze wskaźnikiem na poziomie 15,5% zajmuje środkową lokatę. Do województw o najniższym poziomie ubóstwa relatywnego należą: opolskie, zachodnio-pomorskie, śląskie i łódzkie. Czynniki, które w największym stopniu przyczyniły się do spadku zasięgu ubóstwa w stosunku do lat poprzednich były: wzrost wynagrodzeń, spadek bezrobocia, a w przypadku rodzin z dziećmi świadczenia Rodzina 500 plus.

STRUKTURA MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ W ROKU 2017

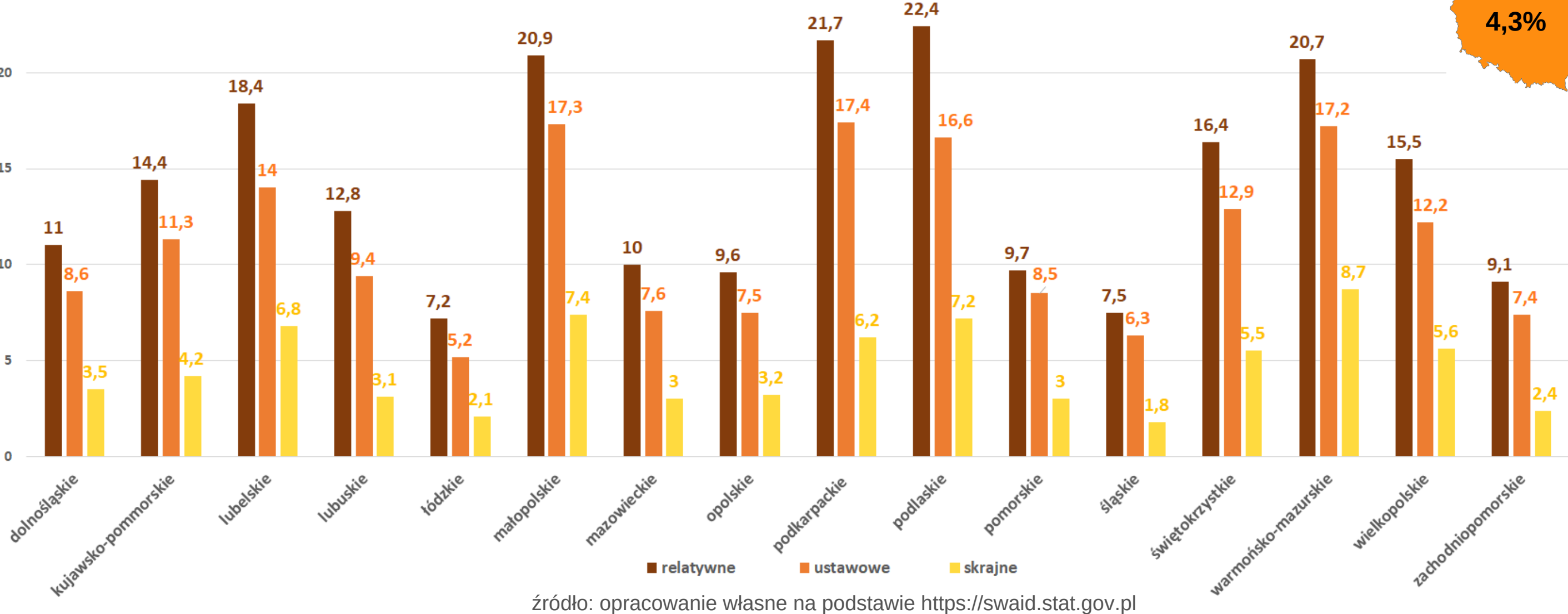
Największy udział w wydatkach gospodarstw domowych w roku 2017 stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe - 24,3%. Niewiele mniej, bo 19,5% mieszkańcy gospodarstw przeznaczali przeciętnie na użytkowanie mieszkania oraz nośniki energii. Dużą część dochodów konsumenci przeznaczali również na transport - 8,7% ogółu wydatków. Najmniejszy udział w wydatkach ludności kształtował się dla edukacji - 1% oraz kieszonkowego - 1,6%. Pozostałe wydatki kształtują się na poziomie od 2,4% do 10,3%.

WYNAGRODZENIA BRUTTO A WYDATKI NA 1 OSOBĘ W ROKU 2017 W ZŁOTYCH

Najwyższy poziom miesięcznych wynagrodzeń brutto w roku 2017 osiągnęli pracujący w województwie mazowieckim - 5 219,09 zł. Ze względu na duże dochody ich średni poziom wydatków miesięcznych kształtował się na najwyższym poziomie - 1 420,70 zł. Do województw o wysokim poziomie wynagrodzeń brutto należą również: pomorskie, dolnośląskie i śląskie. Województwa, w których kształtowały się na najniższym poziomie, to: kujawsko-pomorskie, lubuskie, podkarpackie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie. Zgodnie z prawem Engla-Schwabego wzrost dochodów gospodarstw domowych powoduje, że wydatki na żywność rosną, lecz ich udział w wydatkach ogółem zmniejsza się. Zwiększa się zaś udział wydatków przypadających na dobra wyższego rzędu.

WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W ROKU 2017

Wskaźnik ubóstwa relatywnego - odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymywanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy niż granica ubóstwa relatywnego przyjęta na poziomie 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych.

Wskaźnik ubóstwa ustawowego - odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków był niższy niż tzw. ustawowa granica ubóstwa, tj. kwota która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Wskaźnik ubóstwa skrajnego - Odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków był niższy niż granica ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji) wyznaczająca poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego następuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Należy zwrócić uwagę na bezpośrednią korelację między trzema przedstawionymi wskaźnikami ubóstwa: relatywnego, ustawowego i skrajnego.

GLEBOKOŚĆ UBÓSTWA A WYKLUCZENIE SPOŁECZNE W LATACH 2005 - 2017

Wskaźnik głębokości ubóstwa - średnia luka dochodowa dzieląca dochód ubogich od granicy ubóstwa.

Wskaźnik wykluczenia społecznego - odsetek osób, które są zagrożone pogłębiłą depryzacją materialną lub żyją w gospodarstwach domowych o bardzo niskiej intensywności pracy.

Najwyższy poziom głębokości ubóstwa oraz wykluczenia społecznego odnotowano w roku 2005. Wskaźnik wykluczenia społecznego z roku na rok spada - w roku 2017 w porównaniu do roku 2005 zmniejszył się o 6,5 p.p. Wskaźnik głębokości ubóstwa w latach 2006-2017 oscylował w granicach od 20% do 25%. Opinie na temat zasięgu ubóstwa w Polsce są bardzo zróżnicowane. Najczęściej zasięg ubóstwa szacowano na poziomie od 26% do 30% oraz od 16% do 20%. Zdecydowana większość społeczeństwa sądzi, że w Polsce mamy do czynienia ze zbyt dużymi nierównościami dochodowymi. Istnieje również powszechne przekonanie, że do obowiązków państwa powinno należeć zmniejszanie dysproporcji w tym zakresie i że to państwo powinno zapewnić każdemu podstawowe minimum dochodów oraz wspierać ludzi żyjących w ubóstwie. Do najbardziej preferowanych form pomocy kierowanej do osób ubogich należą w kolejności: pomoc w znalezieniu pracy, pielęgnacja osób niepełnosprawnych i przewlekłe chorych, zwiększenie dostępności do bezpłatnych usług medycznych, pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego osobom starszym oraz zasiłki pieniężne.

BIBLIOGRAFIA:

Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
 STARTEG <https://strateg.stat.gov.pl/>
 Portal Geostatyczny <https://geo.stat.gov.pl/>
 Dziedziny Bazy Wiedzy <http://swaid.stat.gov.pl>
 Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2017 r z dn. 30.05.2018r., GUS <https://stat.gov.pl>
 Wstępne szacunki produktu krajowego brutto według województw w 2016 r z dn. 29.12.2017., GUS <https://stat.gov.pl>

AUTORZY:

WIKTORIA KOWALSKA
MARTYNA WASZAK